

EUROPEES PARLEMENT

1999

2004

Zittingsdocument

DEFINITIEVE VERSIE
A5-0451/2001

6 december 2001

VERSLAG

over de mededeling van de Commissie aan de Raad en het Europees Parlement
over Europa en de ruimtevaart: Begin van een nieuw hoofdstuk
(COM(2000) 597 – C5-0146/2001 – 2001/2072(COS))

Commissie industrie, externe handel, onderzoek en energie

Rapporteur: Konstantinos Alyssandrakis

INHOUD

	Blz.
PROCEDUREVERLOOP	4
ONTWERPRESOLUTIE	5
TOELICHTING	9
ADVIES VAN DE COMMISSIE REGIONAAL BELEID, VERVOER EN TOERISME	14
ADVIES VAN DE COMMISSIE BUITENLANDSE ZAKEN, MENSENRECHTEN, GEMEENSCHAPPELIJKE VEILIGHEID EN DEFENSIEBELEID	18

PROCEDUREVERLOOP

Bij schrijven van 28 september 2000 deed de Commissie haar mededeling aan de Raad en het Europees Parlement over Europa en de ruimtevaart: Begin van een nieuw hoofdstuk (COM(2000) 597 – 2001/2072(COS)) toekomen aan het Parlement.

Op 2 mei 2001 gaf de Voorzitter van het Parlement kennis van de verwijzing van deze mededeling naar de Commissie industrie, externe handel, onderzoek en energie als commissie ten principale en naar de Commissie buitenlandse zaken, mensenrechten, gemeenschappelijke veiligheid en defensiebeleid, de Begrotingscommissie, de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en consumentenbeleid en de Commissie regionaal beleid, vervoer en toerisme als medeadviserende commissies (C5-0146/2001).

De Commissie industrie, externe handel, onderzoek en energie benoemde reeds op haar vergadering van 7 november 2000 Konstantinos Alyssandrakis tot rapporteur.

Zij behandelde het ontwerpverslag op haar vergaderingen van 10 oktober, 5 november en 21 november 2001.

Op laatstgenoemde vergadering hechtte zij met algemene stemmen haar goedkeuring aan de ontwerpresolutie.

Bij de stemming waren aanwezig: Carlos Westendorp y Cabeza (voorzitter), Renato Brunetta en Peter Michael Mombaur (ondervoorzitters), Konstantinos Alyssandrakis (rapporteur), Giles Bryan Chichester, Nicholas Clegg, Willy C.E.H. De Clercq, Harlem Désir, Concepción Ferrer, Colette Flesch, Christos Folias, Glyn Ford, Pat the Cope Gallagher, Norbert Glante, Michel Hansenne, Roger Helmer, Philippe A.R. Herzog (verving Fausto Bertinotti), Hans Karlsson, Bashir Khanbhai (verving Godelieve Quisthoudt-Rowohl), Werner Langen, Eryl Margaret McNally, Erika Mann, Marjo Matikainen-Kallström, Efstratios Korakas (verving Luisa Morgantini overeenkomstig artikel 153, lid 2 van het Reglement), Dimitrios Koulourianos (verving Ilka Schröder), Angelika Niebler, Reino Paasilinna, Yves Piétrasanta, Elly Plooij-van Gorsel, John Purvis, Alexander Radwan (verving Konrad K. Schwaiger), Imelda Mary Read, Christian Foldberg Rovsing, Paul Rübig, Gilles Savary (verving François Zimeray), Esko Olavi Seppänen, Claude Turmes (verving Nelly Maes), Jaime Valdivielso de Cué, W.G. van Velzen, Dominique Vlasto, Anders Wijkman en Myrsini Zorba.

De adviezen van de Commissie buitenlandse zaken, mensenrechten, gemeenschappelijke veiligheid en defensiebeleid en de Commissie regionaal beleid, vervoer en toerisme zijn bij dit verslag gevoegd. De Begrotingscommissie en de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en consumentenbeleid hebben respectievelijk op 29 mei en 11 april 2001 besloten geen advies uit te brengen.

Het verslag werd ingediend op 6 december 2001.

De termijn voor de indiening van amendementen wordt bekendgemaakt in de ontwerpagenda voor de vergaderperiode waarin het verslag wordt behandeld.

ONTWERPRESOLUTIE

Resolutie van het Europees Parlement over de mededeling van de Commissie aan de Raad en het Europees Parlement over Europa en de ruimtevaart: Begin van een nieuw hoofdstuk (COM(2000) 597 – C5-0146/2001 – 2001/2072(COS))

Het Europees Parlement,

- gezien de mededeling van de Commissie (COM(2000) 597 – C5-0146/2001 - 2001/2072(COS)),
- gezien het EU-actieprogramma: satellietcommunicatie in de informatiemaatschappij, COM(1997) 91 van 5 maart 1997,
- gezien de resolutie van de Raad van 22 juni 1998¹ over de versterking van de synergie tussen het Europees Ruimtevaartagentschap en de Europese Gemeenschap,
- gezien de resolutie van de Raad van 2 december 1999² met de titel "Naar een coherente strategie voor de Europese ruimte",
- gezien de resolutie van de Raad van 16 november 2000³ inzake de ontwikkeling van een Europese ruimtevaartstrategie,
- onder verwijzing naar zijn resolutie van 25 april 1979 over de deelneming van de Gemeenschap aan het ruimteonderzoek⁴,
- onder verwijzing naar zijn resolutie van 17 september 1981 over het ruimtevaartbeleid in Europa⁵,
- onder verwijzing naar zijn resolutie van 17 juni 1987 over het Europees ruimtevaartbeleid⁶,
- onder verwijzing naar zijn resolutie van 22 oktober 1991 over het Europees ruimtevaartbeleid⁷,
- onder verwijzing naar zijn resolutie van 6 mei 1994 over de Gemeenschap en de ruimte⁸,
- onder verwijzing naar zijn resolutie van 13 januari 1998 over de Europese Unie en de ruimtevaart⁹,
- onder verwijzing naar zijn resolutie van 18 mei 2000 over de mededeling van de Commissie over het werkdokument van de Commissie "Naar een samenhangende Europese benadering

¹ PB C 224 van 17.7.1998, blz. 1.

² PB C 375 van 24.12.1999, blz. 1.

³ PB C 371/2 van 23.12.2000, blz. 2.

⁴ PB C 127 van 21.5.1979, blz. 32.

⁵ PB C 260 van 12.10.1981, blz. 102.

⁶ PB C 190 van 20.7.1987, blz. 78.

⁷ PB C 305 van 25.11.1991, blz. 26.

⁸ PB C 205 van 25.7.1994, blz. 467.

⁹ PB C 34 van 2.2.1998, blz. 27.

van de ruimte" (SEC(1999) 789 - C5-0336/1999 – 1999/2213(COS))¹ ,

- gezien het verslag van Carl Bildt, Jean Peyrelevade en Lothar Späth aan de directeur-generaal van het Europees Ruimtevaartagentschap van 20 november 2000 met de titel "Naar een ruimtevaartagentschap voor de Europese Unie"² ,
 - gelet op artikel 47, lid 1 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie industrie, externe handel, onderzoek en energie en de adviezen van de Commissie buitenlandse zaken, mensenrechten, gemeenschappelijke veiligheid en defensiebeleid en de Commissie regionaal beleid, vervoer en toerisme (A5-0451/2001),
- A. overwegende dat het onderzoek van de ruimte en toepassingen daarvan niet alleen nieuwe kennis, maar ook enorme voordelen voor ons dagelijks leven hebben opgeleverd,
- B. overwegende dat de ruimte unieke mogelijkheden biedt voor wetenschappelijk onderzoek, communicatie, navigatie en positiebepaling op aarde, observatie van de aarde en ook voor militaire activiteiten,
- C. overwegende dat satellietcommunicatie de belangrijkste inkomstenbron vormt in de commerciële ruimtevaartsector,
- D. overwegende dat satelliettoepassingen op het gebied van elektronische communicatie zowel een pan-Europees als een breedbandkarakter hebben,
- E. overwegende dat het van vitaal belang is het gebruik van de ruimte in het algemeen belang en voor openbare dienstverlening verder te ontwikkelen,
- F. overwegende dat internationale samenwerking essentieel is voor het onderzoek van de ruimte en de ontwikkeling van toepassingen,
- G. overwegende dat de lidstaten van de Europese Unie opmerkelijke bijdragen hebben geleverd aan het ruimteonderzoek en aan toepassingen daarvan, en ook aan de ontwikkeling van ruimtevaartuigen en draagraketten,
- H. overwegende dat het Europees ruimtevaartagentschap (ESA) als intergouvernamenteel coördinerend orgaan doeltreffend heeft gefunctioneerd en een toonaangevende rol heeft gespeeld in het ruimteonderzoek en de toepassing daarvan, zowel in Europa als op wereldniveau,
1. onderstreept dat ruimtevaartactiviteiten alleen op vreedzame doelen gericht moeten zijn;
 2. stemt in met de uitwerking van een samenhangende Europese strategie voor de ruimtevaart en onderstreept het belang van een nauwe en doelmatige samenwerking tussen de Commissie en het Europees Ruimtevaartagentschap bij deze onderneming;
 3. betuigt zijn steun aan de drie actietrajecten die in het document van de Commissie worden

¹ PB C 59 van 23.2.2001, blz. 248.

² http://ravel.esrin.esa.it/docs/annex2_wisemen.pdf.

voorgesteld – "Versterking van de fundamenteën", "Verbreding van wetenschappelijke kennis" en "Benutting van de voordelen voor markt en maatschappij" – op grond van de overweging dat de resultaten daarvan aan onderzoek, bedrijfsleven en de samenleving als geheel ten goede zullen komen;

4. onderstreept de noodzaak van verdere ontwikkeling van de technologische basis van ruimtevaartactiviteiten, met name draagraketten en voertuigen, waarbij de Europese onafhankelijkheid voorop moet staan en waarbij vrijwillig naar een hoog niveau van technologische competentie wordt gestreefd, waarvoor een aanzienlijke steun en ondersteuning door de overheid aan de ontwikkelingen op ruimtevaartgebied vereist is op de verschillende manieren die bij onze concurrenten bekend zijn: duale programma's, uitgebreide steun aan onderzoekwerkzaamheden, verwezenlijking van de interne markt en openbare financiering van de infrastructuur, met als doelstelling de benutting van de voordelen voor de markten en de samenleving door middel van een vraaggestuurde exploitatie van de technische capaciteit op ruimtevaartgebied;
5. verzoekt om toepassing van de internemarktbeginselen van niet-discriminatie en proportionaliteit voor het gebruik van het radiospectrum die is geharmoniseerd op het niveau van de ITU (International Union of Telecommunications) en/of CEPT (Conférence européenne de postes et télécommunications), aangezien er nog steeds regelgevende beperkingen gelden voor systemen waarmee satellietcommunicatie in Europa wordt verzorgd;
6. bepleit een uitgebreid onderzoek naar de concurrentiepositie van Europa op het gebied van het ruimteonderzoek, waarin vooral wordt ingegaan op de (in)directe steun van staten bij de financiering en ontwikkeling van ruimteprogramma's in de wereld;
7. verzoekt de lidstaten en de Europese Commissie om op hun respectieve bevoegdheidssterreinen alles in het werk te stellen om de Verenigde Staten te bewegen tot een strikte wederzijdsheid ten aanzien van de niet-tarifaire bescherming en indirecte hulpmaatregelen voor de lucht- en ruimtevaartindustrie, met name op het gebied van de draagraketten; is met name verontrust over de procedures om goedkeuring vooraf van de regering te krijgen die in de Verenigde Staten noodzakelijk zijn voor het lanceren van satellieten;
8. is er nadrukkelijk een voorstander van dat, zoals ook in het Commissiedocument wordt vermeld, de aandacht bij het onderzoek vooral wordt gericht op geavanceerde thema's in de ruimtevaartwetenschap, op de exploitatie van het Internationale Ruimtestation alsmede andere wetenschappelijke activiteiten die verband houden met de ruimte;
9. betuigt zijn steun aan de ontwikkeling van een satellietstelsel voor het houden van milieutoezicht op wereldschaal;
10. dringt er bij de industrie op aan verdere diensten te ontwikkelen, die naast de traditionele dienstverlening ook een commercieel gebruik van de ruimte mogelijk maken;
11. beschouwt de bescherming en het beheer van het ruimtemilieu en het milieu op de aarde als een voornaam beleidsdoel in de toekomst;
12. stelt vast dat het GALILEO-project in de door de Commissie voorgestelde Europese strategie zal worden opgenomen, herhaalt hoe belangrijk GALILEO is voor het vervoer en dringt aan

op compatibiliteit van GALILEO met GPS en GLONASS;

13. legt de nadruk op het belang voor de veiligheid in de wereld en de Europese veiligheid in het bijzonder van het GPMS-project en is van mening dat de ontwikkeling hiervan moet worden voortgezet en gelijke tred moet houden met die van GALILEO;
14. steunt de steeds nauwere samenwerking tussen ESA en EU, is echter van mening dat de op internationale samenwerking berustende ESA op de langere termijn onder de koepel van de EU moet worden gebracht, waarbij het eigen karakter van deze organisatie moet worden bewaard; juicht de vorming toe van een gezamenlijke task force van de Commissie en ESA, die voorstellen zal uitwerken voor kaderovereenkomsten voor het beheer van gezamenlijke projecten;
15. dringt aan op een verdere ontwikkeling van de internationale samenwerking op ruimtevaartgebied, met name met de Russische Federatie, de Verenigde Staten, China en Japan, maar ook met minder ontwikkelde landen, die de EU op die wijze een economisch verantwoorde toegang tot de ruimte zou kunnen bieden, en verzoekt de Commissie een conferentie te organiseren om de mogelijkheden voor dergelijke samenwerkingsverbanden met vertegenwoordigers van de vier bovengenoemde landen met een ruimtevaartbeleid te onderzoeken op wetenschappelijk, technologisch, industrieel en economisch terrein, zoals het nieuwe internationale ruimtestation;
16. is er verheugd over dat het ruimteonderzoek een belangrijk deel vormt van een van de thematische prioriteitsgebieden in het Commissievoorstel voor het zesde kaderprogramma voor onderzoek en technologische ontwikkeling;
17. roept ertoe op nieuwe initiatieven op het gebied van de opleiding van ruimtewetenschappers en ruimtevaarttechnologen te ontwikkelen;
18. wijst op de specifieke beroepsmobiliteitsproblemen voor ruimteonderzoekers als gevolg van de geografische locatie van bepaalde soorten installaties die nodig zijn voor het ruimteonderzoek, waaronder die in derde landen;
19. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de regeringen van de lidstaten en het Europees Ruimtevaartagentschap.

TOELICHTING

De Europese Raad, de Europese Commissie en het Europees Parlement hebben zich in het verleden bij verschillende gelegenheden gebogen over vraagstukken met betrekking tot het ruimtevaartbeleid. Daarbij lag de nadruk niet uitsluitend op wat ruimtevaartactiviteiten ons in meer algemene zin kunnen opleveren, maar ook, en zelfs vooral, op de vraag welke acties er nodig zijn om het de Europese Unie als eenheid mogelijk te maken efficiënt gebruik te maken van de ruimte bij de tenuitvoerlegging van haar beleid.

Een van de belangrijke spelers op het gebied van de internationale ruimtevaart en aanverwante activiteiten is het Europees Ruimtevaartagentschap (ESA), dat een cruciale rol heeft gespeeld bij het bevorderen van de samenwerking tussen de Europese landen op het gebied van de ruimtevaart, ruimtevaarttoepassingen en de ontwikkeling van onderzoek naar de ruimte. Het lag dus voor de hand dat de EU optimaal gebruik zou gaan maken van de mogelijkheden die door ESA worden geboden.

De Raad zette met zijn resolutie van 22 juni 1998¹ een belangrijke stap in die richting. In die resolutie roept de Raad de Commissie op praktische maatregelen te treffen ter bevordering van de samenwerking tussen de Europese Unie en ESA. In reactie daarop heeft de Commissie een werkdocument opgesteld met de titel 'Naar een coherente strategie voor de Europese ruimte'. In zijn resolutie van 18 mei 2000 verwelkomt het Europees Parlement het voornemen om voor toekomstige ruimtevaartprogramma's een beleidskader vast te stellen, en geeft het uiting aan zijn opvatting dat dit kader "ontwikkeld moet worden na uitvoerig en grondig overleg tussen alle betrokken partijen in de wetenschappelijke, technische, industriële, commerciële en politieke sector, alsmede met de nationale ruimtevaartdiensten". Het Parlement gaf bovendien uitdrukking aan "de vurige wens dat de ruimte wordt aangewend voor vreedzame doeleinden, ten bate van de gehele mensheid" en pleitte voor "een meer evenwichtige aanpak inzake ruimtevaart, met een sterke ondersteuning van zowel het wetenschappelijk onderzoek als de praktische toepassingen". Verder deed het Parlement een aantal gedetailleerde aanbevelingen over uiteenlopende zaken, zoals het opleiden van wetenschappers en technici, internationale samenwerking, draagraketten, de steun van het Parlement voor het satellietnavigatiesysteem GALILEO, de noodzaak van een evenwicht tussen communicatiesystemen in de ruimte en andere eigentijdse technologieën, en de noodzaak belemmeringen van wetenschappelijke activiteiten zoals radioastronomisch onderzoek te voorkomen.

Een verdere stap in deze richting werd gezet met het besluit van de Europese Raad van december 1999 en de resolutie van de ESA-ministerraad van mei 1999, waarin de Europese Commissie en het uitvoerend orgaan van het Europees Ruimtevaartagentschap werden uitgenodigd een coherente Europese strategie voor de ruimtevaart uit te stippelen. Dit resulteerde in een gezamenlijk document van de Commissie en ESA over een Europese strategie voor de ruimtevaart; dit document is integraal opgenomen in de mededeling van de Commissie die hier momenteel ter tafel ligt. Verder heeft de Raad, in zijn resolutie van 16 november 2000, de Commissie verzocht "om, in samenwerking met ESA, onverwijld en uiterlijk eind 2000 een gezamenlijke task force op hoog niveau in te stellen" om "de Europese ruimtevaartstrategie verder uit te werken en voorstellen te doen voor de uitvoering ervan". Tenslotte is het van belang hier te vermelden dat de lucht- en ruimtevaartindustrie deel uitmaakt van de zeven prioriteitsgebieden in het voorstel van de Commissie voor het zesde kaderprogramma voor onderzoek en technologische ontwikkeling.

¹ PB C 224 van 17.7.1998, blz.. 1.

Na verscheidene jaren van discussie hebben we nu het punt bereikt waarop we concrete besluiten kunnen nemen over de wijze waarop de verdere ontwikkeling van een ruimtevaartbeleid het beste kan worden aangepakt, niet op het niveau van de lidstaten maar op het niveau van de Unie. Het is daarom noodzakelijk dat het Parlement zijn standpunt zorgvuldig bepaalt in het licht van de ter tafel liggende ideeën over de toekomst van het Europees ruimtevaartbeleid.

2. Actietrajecten

In haar document stelt de Commissie drie actietrajecten voor, waaraan de Raad middels zijn resolutie van 16 november 2000 zijn goedkeuring heeft gehecht.

- **Versterking van de fundamenteën** voor ruimtevaartactiviteiten: behoud van onafhankelijke en betaalbare toegang tot de ruimte en het zeker stellen van een brede technologische basis die de industrie de capaciteit biedt om satellietssystemen en de daarmee geassocieerde grondinfrastructuur te ontwerpen, te vervaardigen en te exploiteren.
- **Verbreding van wetenschappelijke kennis** om meer inzicht te krijgen in onze planeet en haar atmosfeer, het zonnestelsel en het universum.
- **Benutting van de voordelen voor markt en maatschappij** door middel van een vraaggestuurde exploitatie van de technische capaciteit van de ruimtevaartgemeenschap.

Het eerste actietraject geldt als randvoorwaarde voor iedere activiteit op ruimtevaartgebied. In hun gezamenlijke document merken de Commissie en ESA het volgende op: "Gezien de kloof tussen de investeringen in ruimtesystemen en terrestrische oplossingen van de Europese ruimtevaartsector en die van zijn concurrenten moet een krachtige en innovatieve benadering van de ruimtevaarttechnologie worden aangenomen. Voorgesteld wordt om drie verschillende maar op elkaar afgestemde activiteiten te ontplooiën:

- ontwikkeling van basistechnologieën, voornamelijk uit te voeren met overheidssteun;
- vroegtijdige demonstratie van ontwikkelde technologieën in proefprojecten en valideringsactiviteiten, waaraan de openbare sector en commerciële exploitanten samen deelnemen; en
- ontwikkeling van toepassingen en diensten, uitgaande van marktoverwegingen en de vraag van gebruikers.

In het document wordt benadrukt dat "Europese draagraketten een concurrerende positie moeten handhaven op de wereldmarkt voor lanceerdiensten die voortdurend in snelle beweging is".

Het belang van het tweede actietraject, verbreding van de wetenschappelijke kennis, is gelegen in het feit dat ruimtesystemen een uniek middel vormen voor de verkenning van het zonnestelsel en het universum en ook een constante stroom van gemakkelijk vergelijkbare gegevens over de aarde verschaffen om meer inzicht in onze planeet en zijn atmosfeer te verkrijgen". De Commissie en het ESA stellen vervolgens: "Het is dan ook belangrijk dat Europa actief blijft in de frontlinie van de ruimtewetenschap en door middel van ruimtevaartactiviteiten een bijdrage blijft leveren aan het inzicht in het klimaat en onze planeet", zoals het gedrag van de zon en haar invloed op de aarde, de oorsprong van het zonnestelsel, de oorsprong en evolutie van sterren, enz. Steeds belangrijker wordt ook het onderzoek naar wereldwijde veranderingen en alle belangrijke thema's van de aardwetenschappen: het inwendige van de aarde, haar fysische klimaat, haar geosfeer/biosfeer, de atmosfeer en het mariene milieu, en de invloeden daarvan op

de mensheid.

Met betrekking tot bemande ruimtevluchten merken Commissie en ESA op dat Europa zich nu moet toeleggen op de optimalisering van het gebruik van het International Space Station (ISS) als een Europese onderzoeksinfrastructuur voor alle disciplines van de ruimtewetenschap en als een krachtig educatief instrument en proefstation voor de "volgende stap" van de verkenning van de ruimte door de mens.

Het derde actietraject, de benutting van de voordelen voor markt en maatschappij, vormt de kern van het gezamenlijk document van de Commissie en ESA. Dit actietraject behelst satellietcommunicatie, op ruimtetechnologie gebaseerde navigatie (met name het GALILEO-project), het volgen van ontwikkelingen in het milieu en aspecten die verband houden met het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid.

Hoewel de satellietcommunicatie de grootste op zichzelf staande bron van inkomsten vormt in de commerciële ruimtevaart, wordt in het document opgemerkt dat het succes van de satellietsector snel kan omslaan. Het project GALILEO wordt van fundamentele betekenis voor de EU geacht, maar omdat dit project specifiek in het Parlement wordt besproken, wordt er in dit verslag niet verder op ingegaan.

Afgezien van GALILEO is het tweede grootschalige project op EU-niveau het monitoren van ontwikkelingen in het milieu. Informatie die met behulp van de ruimtevaart is verkregen vormt een krachtig platform voor het volgen van vraagstukken op het gebied van milieu en veiligheid, en voor het ondersteunen van de analyse van individuele kwesties en hun onderlinge relaties.

Het document geeft aan dat er drie concrete thema's zijn aangewezen om een begin te maken met de praktisch aspecten van de ontwikkeling van een dergelijk initiatief:

- global change,
- belasting van het milieu, en
- natuurrampen en door de mens veroorzaakte rampen.

In het gezamenlijk document wordt wereldwijde monitoring in verband gebracht met het gemeenschappelijk Europees veiligheids- en defensiebeleid (GEVDB): "Om de doelstellingen van het GEVDB te realiseren moet de EU een beroep kunnen doen op diverse militaire (door de WEU opgezette) en civiele (door de EU opgezette) middelen voor het verzamelen van inlichtingen en voor crisismanagement".

3. Uitvoering

Voor de uitvoering van het bovenstaande alsmede van toekomstige projecten is het nodig dat de EU haar eigen ruimtevaartagentschap opzet of intensief gaat samenwerken met ESA. Die tweede benadering biedt evidente voordelen, aangezien de EU in dat geval kan profiteren van bestaande structuren en expertise. Dit is dan ook de benadering waar in het gezamenlijke document van de Commissie en ESA voor wordt gekozen. In de mededeling wordt ook de gezamenlijke task force genoemd waar in de resolutie van de Raad van 16 november 2000 naar wordt verwezen, alsmede de opdracht van die task force om voor het eind van 2001 "permanente regelingen" voor te stellen.

De toekomst van ESA en zijn betrekkingen met de EU is onderwerp van een verslag van een

groep hooggeplaatste personen die in maart 2000 door de directeur-generaal van ESA bijeen werd geroepen. Deze groep bestaat uit Carl Bildt, (voorzitter, voormalig premier van Zweden), Jean Peyrelevade (president-directeur van Credit Lyonnais) en Lothar Späth (algemeen directeur van JENOPTIK AG en voormalig premier van Baden-Württemberg); het verslag werd op 20 november 2000 gepresenteerd en wordt hieronder het "verslag-Bildt" genoemd. In het verslag-Bildt worden vier doelstellingen onderscheiden:

1. De Europese Raad dient het Europese ruimtevaartbeleid en de richtsnoeren voor de uitvoering daarvan iedere vijf jaar opnieuw vast te stellen;
2. ESA moet gelden als het ruimtevaartagentschap van Europa;
3. De Europese Commissie dient het regelgevend kader vast te stellen waarbinnen ruimtevaartactiviteiten worden ontplooid; zij dient daarnaast bij te dragen aan ESA-programma's en, als zodanig, op te treden als lid van de ESA-raad;
4. Het Europees Parlement dient in de gelegenheid te worden gesteld het Europees ruimtevaartbeleid regelmatig te bespreken en te herzien.

De Commissie en ESA buigen zich in hun gezamenlijk document verder over de industriële aspecten van het ruimtevaartbeleid. Ze stellen het volgende: "In de Europese industrie is een consolidering gaande waarbij grote ruimtevaartondernemingen worden gevormd om de uitdaging van de Amerikaanse industriële reuzen in deze sector aan te gaan", terwijl "het MKB bijzondere aandacht verdient, aangezien dit een belangrijke rol speelt bij het bevorderen van innovatie". Publiek-private partnerschappen worden aangemerkt als "model dat kan helpen de openbare sector en de gehele industriële keten bij een operationeel project te betrekken".

In haar document bespreekt de Commissie ten slotte ook internationale aspecten, met inbegrip van gezamenlijke wetenschappelijke ruimtevluchten, aspecten van de internationale handel en de coördinatie van een Europees standpunt binnen de Verenigde Naties. De Commissie wijst erop dat "de associatie van Canada met ESA, de dialoog over de ruimtevaart tussen de EU en Rusland en de historische samenwerking met de VS op het gebied van de ruimtewetenschap en het Internationale Ruimtestation voorbeelden zijn van speciale betrekkingen met derde landen waarmee rekening moet worden gehouden bij het zoeken naar de meest efficiënte manier om de ruimtevaart op te nemen in het EU-beleid inzake internationale samenwerking". Dit komt overeen met de resolutie van het Parlement van 18 mei 2000, waarin de Commissie en de Raad worden aangespoord "de samenwerking tussen de EU en derde landen te intensiveren".

Het verdient hier ook vermelding dat er op 8 juni 2001 in Moskou een vergadering heeft plaatsgevonden tussen de EU en Rusland over samenwerking in de ruimtevaart. Aan die vergadering werd deelgenomen door leden van de Russische Doema en het Europees Parlement, de Commissie, ESA en het Russische Ruimtevaartagentschap, alsmede door vertegenwoordigers van het bedrijfsleven uit Rusland en de EU. De rapporteur is van mening dat er talloze mogelijkheden zijn voor samenwerking die beide zijden ten voordeel zullen strekken.

4. De politieke vraagstukken

In voorbereiding op zijn resolutie over de toekomst van het Europees ruimtevaartbeleid zal het Europees Parlement ongetwijfeld lang en diep moeten nadenken over het besluitvormingsproces in het ruimtevaartbeleid, alsmede over de implicaties van de maatregelen die nu aan de orde zijn. Het Parlement zal zich eveneens moeten bezighouden met de belangrijke vraag op welke rechtsgrondslagen het toekomstige Europese ruimtevaartbeleid gestoeld moet zijn.

De rapporteur wenst in het bijzonder twee van de belangrijkste vraagstukken te bespreken die in de mededeling aan de orde worden gesteld en die naar zijn mening zorgvuldig in overweging genomen moeten worden:

4.1. Welke vorm krijgt de samenwerking tussen de EU en ESA?

De kernvraag is of ESA in zijn huidige vorm zal blijven voortbestaan of het ruimtevaartagentschap van de Europese Unie zal worden. Hoewel de opname van ESA in de instellingen van de EU ontegenzeggelijk voordelen zal bieden bij de uitvoering van het ESA-beleid, moeten we niet vergeten dat een aantal ESA-leden geen lidstaten van de EU zijn.

Een ander bijzonder belangrijk aspect is de oriëntatie van ESA. Als het een EU-instelling wordt, bestaat de kans dat het zich meer gaat richten op praktische toepassingen van de ruimtevaart en zich minder intensief gaat bezighouden met fundamentele onderzoeksactiviteiten dan momenteel, ondanks de nadruk die er in de mededeling van de Commissie wordt gelegd op verbreding van de wetenschappelijke kennis.

Tenslotte moeten we ons afvragen of de EU bereid is de financiering van ESA op zich te nemen, dat momenteel immers wordt gefinancierd door contributies van zijn lidstaten.

4.2. Welke inhoud dient er aan het GMES-initiatief te worden gegeven?

Hoewel het belang van de ruimtevaart bij het monitoren van het milieu door niemand kan worden betwist, voegt de Commissie er de dimensie "veiligheid" aan toe, die veel verder reikt dan louter het voorkomen en/of opsporen van natuurrampen of door de mens veroorzaakte rampen. Aan deze dimensie is een duidelijk militair aspect verbonden, waarbij sprake is van het verzamelen van inlichtingen en van observatieactiviteiten. Derhalve vormt deze monitoring een eerste stap in de richting van militaire EU-activiteiten vanuit de ruimte.

Hoewel sommigen dit wellicht als een "milde" vorm van militaire activiteit zullen beschouwen, is het desalniettemin een militaire activiteit die, als zij eenmaal is uitgevoerd, ongetwijfeld door andere zal worden gevolgd. De rapporteur is van opvatting dat dit indruist tegen de resolutie van het Parlement van 18 mei 2000. Daarin geeft het Parlement immers uiting aan "zijn vurige wens dat de ruimte wordt aangewend voor vreedzame doeleinden, ten bate van de gehele mensheid". Deze militaire activiteit zou evenmin gelden als stap in de goede richting met het oog op de actuele discussie over de plannen van de VS om het ABM-Verdrag uit 1972 op te zeggen en hun eigen NMD-systeem in te zetten, en met het oog op de Europese bezwaren tegen die plannen.

30 april 2001

ADVIES VAN DE COMMISSIE REGIONAAL BELEID, VERVOER EN TOERISME

aan de Commissie industrie, externe handel, onderzoek en energie

inzake de mededeling van de Commissie aan de Raad en het Europees Parlement over Europa en de ruimtevaart: Begin van een nieuw hoofdstuk (COM(2000) 597 – C5-0146/2001 – 2001/2072(COS))

Rapporteur voor advies: Luís Queiró

PROCEDUREVERLOOP

De Commissie regionaal beleid, vervoer en toerisme benoemde op haar vergadering van 21 november 2000 Luís Queiró tot rapporteur voor advies.

De commissie behandelde het ontwerpadvies op haar vergaderingen van 5 februari en 25 april 2001.

Op laatstgenoemde vergadering hechtte zij met 40 stemmen voor en 2 tegen bij 6 onthoudingen haar goedkeuring aan de hierna volgende conclusies.

Bij de stemming waren aanwezig: Konstantinos Hatzidakis (voorzitter), Rijk van Dam en Emmanouil Mastorakis (ondervoorzitters), Luís Queiró (rapporteur voor advies); Sir Robert Atkins, Emmanouil Bakopoulos, Carlos Bautista Ojeda (verving Reinhold Messner overeenkomstig artikel 153, lid 2 van het Reglement), Rolf Berend, Philip Charles Bradbourn, Felipe Camisón Asensio, Gerard Collins, Danielle Darras, Garrelt Duin, Alain Esclopé, Giovanni Claudio Fava, Jacqueline Foster, Jean-Claude Fruteau (verving John Hume), Robert Goodwill (verving Ingo Schmitt), Mathieu J.H. Grosch, Ewa Hedkvist Petersen, Mary Honeyball, Marie Anne Isler Béguin (verving Camilo Nogueira Román), Juan de Dios Izquierdo Collado, Georg Jarzembowski, Dieter-Lebrecht Koch, Giorgio Lisi, Sérgio Marques, Manuel Medina Ortega (verving Joaquim Vairinhos overeenkomstig artikel 153, lid 2 van het Reglement), Erik Meijer, Rosa Miguélez Ramos, Francesco Musotto, Juan Ojeda Sanz, Josu Ortuondo Larrea, Wilhelm Ernst Piecyk, Giovanni Pittella (verving Demetrio Volcic), Samuli Pohjamo, Alonso José Puerta, Reinhard Rack, Carlos Ripoll i Martínez Bedoya, Isidoro Sánchez García, Gilles Savary, Dana Rosemary Scallon, Agnes Schierhuber (verving Margie Sudre), Brian Simpson, Renate Sommer, Robert William Sturdy (verving Karla M.H. Peijs overeenkomstig artikel 153, lid 2 van het Reglement), Hannes Swoboda (verving Ulrich Stockmann), Ari Vatanen, Christian Ulrik von Boetticher (verving Francis Decourrière) en Mark Francis Watts.

BEKNOPTE MOTIVERING

Europa en de ruimtevaart

Inleiding

1. De mededeling van de Commissie aan het Parlement en de Raad “Europa en de ruimtevaart: begin van een nieuw hoofdstuk” is opgesteld naar aanleiding van de resolutie van het Parlement van 18 mei 2000 en op verzoek van de Raad van ministers Onderzoek. In zijn resolutie van 18 mei 2000 reageerde het Parlement positief op het werkdocument van de Commissie “Naar een samenhangende Europese aanpak van de ruimtevaart” en heeft het nogmaals zijn steun gegeven aan de ontwikkeling van een wereldwijd satellietnavigatiesysteem waaraan Europa een belangrijke bijdrage levert, dat wil zeggen het systeem GALILEO. Het werkdocument van de Commissie werd opgesteld naar aanleiding van het verzoek van de Raad aan de Commissie om in nauwe samenwerking met het Europees Ruimtevaartagentschap (ESA) een samenhangende Europese strategie te ontwikkelen voor de ruimtevaart. Deze samenwerking zou een wezenlijk bestanddeel worden van de tenuitvoerlegging van deze strategie (COM(2000) 597 def.).

2. In onderhavige mededeling wordt het belang voor een Europese strategie benadrukt van de rol die satellieten spelen en zullen spelen in de communicatiesystemen, de observatiesystemen en de navigatie- en plaatsbepalingssystemen. Het laatste aspect is vanzelfsprekend van wezenlijk belang voor het vervoer en de aanverwante diensten.

Gevolgen/beoogde acties

3. De uitvoering van deze strategie zal aanzienlijke economische en sociale gevolgen hebben. De huidige schattingen van de omzet van de satellietmarkten in 2002 lopen van 67 tot 104 miljard euro. In dit verband zal GALILEO de hoeksteen moeten vormen van de Europese navigatie- en plaatsbepalingssystemen. Dit systeem, dat bestaat uit ten minste 20 satellieten, zal o.a. worden gebruikt voor navigatiesystemen voor het beheer van het verkeer en van vlootbewegingen, voor tracking, bewaking en interventie bij ongelukken. De totale kosten zijn berekend op 3 miljard euro. De stadia waarin de toepassing van GALILEO zal worden getest en gevalideerd zullen een integrerend deel uitmaken van de Europese ruimtestrategie. Er zij hier op gewezen dat gezorgd dient te worden voor compatibiliteit en interoperabiliteit, vooral met betrekking tot de gebruikte frequenties, tussen GALILEO, GPS (Amerikaans systeem) en GLONASS (Russisch systeem).

4. In de mededeling van de Commissie wordt geen gedetailleerd programma voorgesteld voor de ruimtevaartactiviteiten in de komende jaren. De Commissie wil met haar mededeling veeleer de politieke en regelgevende voorwaarden stellen en zij wil een coördinerende en stimulerende rol spelen. Zij acht het noodzakelijk dat de Commissie en het Europees Ruimtevaartagentschap een operationele overeenkomst sluiten om gezamenlijk voornoemde strategie uit te voeren. Voorgesteld wordt een gezamenlijke task force op te richten. Deze task force zal voor december 2001 met resultaten moeten komen. Door de task force zal de ontwikkeling van een mogelijk gezamenlijk kader, waarbinnen de lidstaten de strategie en de uitvoering daarvan regelmatig kunnen herzien, worden gestimuleerd. De task force zal voorstellen uitwerken voor kaderovereenkomsten voor het beheer van gezamenlijke projecten.

De grote lijnen

5. De Commissie is van mening dat bij de ruimtevaartstrategie alles draait om drie

doelstellingen:

- versterking van de fundamenteën voor ruimtevaartactiviteiten
- uitbreiding van de wetenschappelijke kennis
- benutting van de voordelen voor de markten en de samenleving, door middel van een vraaggestuurde exploitatie van de capaciteit op ruimtevaartgebied

Het derde punt is nieuw en de algemene strategie en de samenwerking met de ESA moeten het bereiken van die doelstelling vergemakkelijken.

6. De follow-up en de evaluatie van de actie geschieden op basis van een jaarverslag waarin de vooruitgang van de tenuitvoerlegging van de samen met ESA uitgevoerde strategie wordt geëvalueerd, en op basis van een voorstel voor een permanente voorziening waarmee strategie en tenuitvoerlegging ervan periodiek kunnen worden geëvalueerd.

CONCLUSIES

7. De Commissie regionaal beleid, vervoer en toerisme verzoekt de ten principale bevoegde Commissie industrie, externe handel, onderzoek en energie onderstaande suggesties in de goed te keuren ontwerp-resolutie op te nemen:
 - 7.1. stemt in met de uitwerking van een samenhangende Europese strategie voor de ruimtevaart en onderstreept het belang van een nauwe en doelmatige samenwerking tussen de Commissie en het Europese Ruimtevaartagentschap bij deze onderneming;
 - 7.2. stelt in dit verband vast dat de doelstelling is de benutting van de voordelen voor de markten en de samenleving, door middel van een vraaggestuurde exploitatie van de technische capaciteit op ruimtevaartgebied;
 - 7.3. juicht de vorming toe van een gezamenlijke task force van de Commissie en ESA, die voorstellen zal uitwerken voor kaderovereenkomsten voor het beheer van gezamenlijke projecten;
 - 7.4. hoopt dat Europa gaat nadenken over de rol die het kan spelen bij het ruimtebeleid voor samenwerkingsprogramma's met andere ruimtevaartmogendheden op wetenschappelijk, technologisch, industrieel en economisch terrein zoals het nieuwe internationale ruimtestation;
 - 7.5. hoopt dat de task force van ESA en Commissie met alle betrokken industriële partijen gaat nadenken over een Europees lanceringsbeleid, gelet op de nieuwe behoeften van de markt, het opkomen van ruimtevaartmogendheden en de ontwikkeling in het algemeen van de concurrerende lanceerinstallaties;
 - 7.6. stelt vast dat het GALILEO-project in de door de Commissie voorgestelde Europese strategie zal worden opgenomen en herhaalt hoe belangrijk GALILEO is voor het vervoer;
 - 7.7. legt de nadruk op het belang voor de veiligheid in de wereld en de Europese veiligheid in het bijzonder van het GPMS-project en is van mening dat de ontwikkeling hiervan moet worden voortgezet en gelijke tred moet houden met die van GALILEO;
 - 7.8. wenst dat het Parlement regelmatig over de geboekte vooruitgang wordt ingelicht en, in het

bijzonder, het jaarverslag ontvangt over de voortgang bij de uitvoering van de strategie in samenwerking met ESA;

7.9 hoopt dat de herijking van het Europees ruimtevaartbeleid die momenteel aan de gang is, uitmondt in een Witboek dat de grote doelstellingen van het op middellange en lange termijn te voeren beleid moet presenteren;

7.10 dringt aan op compatibiliteit van GALILEO met GPS en GLONASS.

22 november 2001

ADVIES VAN DE COMMISSIE BUITENLANDSE ZAKEN, MENSENRECHTEN, GEMEENSCHAPPELIJKE VEILIGHEID EN DEFENSIEBELEID

aan de Commissie industrie, externe handel, onderzoek en energie

inzake de mededeling van de Commissie aan de Raad en het Europees Parlement over Europa en de ruimtevaart: begin van een nieuw hoofdstuk (COM(2000) 597 – C5-0146/2001 – 2001/2072(COS))

Rapporteur voor advies: Ioannis Souladakis

PROCEDUREVERLOOP

De Commissie buitenlandse zaken, mensenrechten, gemeenschappelijke veiligheid en defensiebeleid benoemde op haar vergadering van 20 maart 2001 Ioannis Souladakis tot rapporteur voor advies.

De commissie behandelde het ontwerpadvies op haar vergaderingen van 5 en 21 november 2001.

Op laatstgenoemde vergadering hechtte zij met algemene stemmen bij 2 onthoudingen haar goedkeuring aan de hierna volgende conclusies.

Bij de stemming waren aanwezig: Elmar Brok (voorzitter), Baroness Nicholson of Winterbourne (ondervoorzitter), Ioannis Souladakis, rapporteur; Alexandros Baltas, Gérard Caudron (verving Rosa M. Díez González), Véronique De Keyser, Pere Esteve, Giovanni Claudio Fava (verving Klaus Hänsch), Glyn Ford (verving Linda McAvan overeenkomstig artikel 153, lid 2 van het Reglement), Michael Gahler, Jas Gawronski, Bertel Haarder, Efstratios Korakas, Hanja Maij-Weggen (verving Arie M. Oostlander), Hugues Martin, Philippe Morillon, Pasqualina Napoletano, Raimon Obiols i Germà, José Pacheco Pereira, Doris Pack (verving Alfred Gomolka), Jacques F. Poos, Jannis Sakellariou, Jacques Santer, Amalia Sartori, Jürgen Schröder, Elisabeth Schroedter, Ioannis Souladakis, Hannes Swoboda, Johan Van Hecke, Demetrio Volcic (verving Magdalene Hoff) en Christos Zacharakis.

BEKNOPTE MOTIVERING

Kanttekeningen bij de mededeling van de Commissie

1. De mededeling van de Commissie bevat zowel een ruimtevaartstrategie als de technische aspecten van de verwezenlijking van dit beleid. Volgens de rapporteur had het document beknopter moeten zijn en alleen de strategie moeten bevatten, en niet de wijze van technische omzetting ervan, die betrekking heeft op het ruimtevaartprogramma.
2. Onderhavige mededeling, die de Commissie gezamenlijk met het Europees ruimtevaartagentschap (ESA) heeft opgesteld, hecht slechts beperkte betekenis aan het gebruik van de ruimte voor de internationale veiligheid, en is gestructureerd rond drie doelstellingen:
 - versterking van de fundamenteën voor ruimtevaartactiviteiten,
 - verwerving van wetenschappelijke kennis om meer inzicht te krijgen in onze planeet, en
 - benutting van de voordelen voor de markten en de samenleving.

De rapporteur zou hieraan willen toevoegen:

- versterking van de tenuitvoerlegging van het GBVB op dit terrein om een Europese aanwezigheid in het gebruik van de ruimte te creëren, met name na de tragische gebeurtenissen van 11 september 2001.

3. Het GBVB krijgt in het strategiedocument alleen aandacht in de derde doelstelling, maar de betekenis ervan wordt nog verder ingeperkt in de analyse van deze doelstelling, omdat het GBVB uitsluitend verbonden wordt met het themagebied wereldwijde observatie en monitoring, waarbij de Commissie eraan voorbij gaat dat satellietcommunicatie, lokalisatie/navigatie- en van satellieten afkomstige informatie een basisvoorwaarde vormen voor de ontwikkeling van een Europese veiligheid op deze gebieden, en zij op grond hiervan binnen het kader van het GBVB passen. De Commissie geeft in haar mededeling toe dat de Europese activiteiten op het gebied van de ruimtevaart tot nu toe vooral op de twee eerste doelstellingen gericht waren; voorts wijst zij erop dat de technische mogelijkheden voorhanden zijn om alle drie de doelstellingen te verwezenlijken.

4. Het geringe belang dat aan het GBVB wordt toegekend is naar alle waarschijnlijkheid te wijten aan het feit dat:

- het GBVB zich in het ontwikkelingsstadium bevindt,
- de voornaamste opsteller van het document het ESA is, dat op grond van zijn taken meer betekenis hecht aan de relaties met onderzoek en industrie.

5. Volgens de rapporteur is de instantie die het meest bevoegd is voor satellietvraagstukken in verband met veiligheid het satellietcentrum van de WEU, dat met ingang van begin 2002 een dienst van de Europese Unie wordt. Op grond van de huidige overgangperiode tot eind 2001 heeft het satellietcentrum van de WEU geen passende bijdrage kunnen leveren aan de behandeling van de thema's op zijn gebied, aan de gemeenschappelijke tekst of aan de gemeenschappelijke task force.

6. De rapporteur is van mening dat het komende verslag over het Europees ruimtevaartbeleid het voornaamste document moet worden waarop de EU haar planning van de ruimtevaartactiviteiten baseert. De EU dient in haar afwegingen bij het opstellen van een duidelijk Europees ruimtevaartbeleid rekening te houden met de bestaande meerjarenprogramma's van de VN-commissie voor het vreedzaam gebruik van de ruimte en de VN-commissie voor ontwapening, alsmede met de ervaring van de WEU op dit gebied.

Naar een Europees ruimtevaartbeleid

7. Er zijn veel te veel afzonderlijke nationale ruimtevaartprojecten, die wellicht om redenen van nationaal prestige worden uitgevoerd, waardoor het niet mogelijk was om de diensten te ontwikkelen waaraan de EU werkelijk behoefte heeft. Europa heeft behoefte aan slechts één, maar dan wel doeltreffende ruimtevaartcapaciteit voor zowel civiele als veiligheidsdoeleinden, maar hiervoor zijn voldoende investeringen nodig op het gebied van infrastructuur, tenuitvoerlegging en opleiding.

8. De bereidheid of het vermogen om derde landen met eigen ruimtevaartcapaciteiten (bijvoorbeeld India of China) bij onze ruimtevaartprojecten te betrekken kan slechts tot positieve resultaten leiden, vooral in termen van versteviging van de betrekkingen met deze landen.

9. Het strategisch gebruik van de ruimte heeft een concrete betekenis die wordt gedicteerd door

de verbodsbepalingen van het multilaterale verdrag inzake de kosmische ruimte (1966) en de langjarige praktijk. Hieruit vloeit voort dat het gebruik van satellieten voor militaire toepassingen wettig is. De ruimtevaartcomponent van het antiraketschild is iets anders, en is zeker verboden omdat het bilaterale ABM-Verdrag tussen Amerika en de Sovjetunie (1972) de verdediging met ballistische raketten vanuit de ruimte in het algemeen verbiedt (toegestaan is slechts het gebruik van terrestrische systemen). Uiteraard willen de VS satellieten niet alleen gebruiken voor tijdige waarschuwing (hetgeen ook specifiek in het ABM-verdrag is verboden en niet in het verdrag betreffende de kosmische ruimte) maar ook om raketten tegen te houden. Kennelijk is het standpunt van de EU over het antiraketsysteem juist, maar dit heeft niets te maken met het gebruik van satellietssystemen voor de uitvoering van de Petersbergtaken (conflictpreventie/crisismanagement door de EU).

10. Met de (komende) integratie van de WEU in de EU en de stappen in de richting van de ontwikkeling van een GEVDB kunnen ruimtevaartcapaciteiten uiterst doeltreffend zijn, bijvoorbeeld wanneer besluiten worden genomen over de planning en monitoring van de Petersbergtaken.

11. Het gebruik van GMES voor defensieve doeleinden is noodzakelijk om aan de behoeften van de EU te voldoen. Ten aanzien van GALILEO moet worden gewezen op het standpunt van het Franse voorzitterschap van vorig jaar dat defensieve toepassingen van GALILEO niet mogen worden uitgesloten. De brede toepassing van GPS in militaire toepassingen (Golffoorlog, Kosovo) heeft de grote betekenis van satellietnavigatie voor de uitvoering van militaire operaties aangetoond. Overigens is een van de voornaamste argumenten voor de ontwikkeling van GALILEO (zie (COM(1994) 0054 def./Europese Commissie/10 februari 1999) het feit dat de nationale soevereiniteit en veiligheid van de landen van Europa afhangen van militaire systemen van andere landen zoals het Amerikaanse GPS en het Russische GLONASS. Een eventueel uitsluitend politiek of commercieel gebruik van GALILEO ontkracht de genoemde redenen om een dergelijk systeem tot stand te brengen omdat op die manier de bestaande, voor de EU onaanvaardbare, situatie van afhankelijkheid van buitenlandse militaire systemen gehandhaafd blijft.

12. De EU heeft behoefte aan een autonome infrastructuur (telecommunicatie/lokalisatie/positionering/terrestrische waarnemingssystemen) voor haar eigen veiligheid, met name in een noodsituatie. Met deze capaciteit zullen alle lidstaten moeten instemmen.

CONCLUSIES

De Commissie buitenlandse zaken, mensenrechten, gemeenschappelijke veiligheid en defensiebeleid verzoekt de ten principale bevoegde Commissie industrie, externe handel, onderzoek en energie onderstaande suggesties in de goed te keuren ontwerpresolutie op te nemen:

1. benadrukt dat de EU duidelijk moet verklaren dat exploitatie en gebruik van de kosmische ruimte uitsluitend voor vreedzame doeleinden en in het belang van de mensheid mogen plaatsvinden;
2. is van mening dat de activiteiten van de staten op het gebied van de toegang tot en het gebruik van de kosmische ruimte overeenkomstig het internationaal recht moeten worden uitgevoerd;
3. is ervan overtuigd dat de non-proliferatie van wapens en het vermijden van een

bewapeningswedloop in de kosmische ruimte het leidende beginsel moet vormen van het EU-ruimtevaartbeleid;

4. is verheugd te zien welke aandacht de Commissie/ESA in onderhavige mededeling besteedt aan de noodzaak van toekomstige organisatorische regelingen om internationale samenwerking te vergemakkelijken, en erkent weliswaar de geldigheid van de samenwerking met Rusland en de VS, doch moedigt zeker ook samenwerking aan met niet EU-landen met ruimtevaartcapaciteiten, zoals India, China, Brazilië, die tot meer economisch profijt voor allen kan leiden en onze betrekkingen met deze landen kan versterken;
5. is verheugd over het feit dat de EU het belang van de kosmische ruimte erkent, maar wijst erop dat de EU zonder een adequate, onafhankelijke en betrouwbare ruimtevaartcapaciteit in toenemende mate voor problemen kan komen te staan bij de uitvoering van een aantal van haar operaties als het vervoer van gevaarlijke goederen over de continenten, veiligheid voor de luchtvaart, monitoring van humanitaire hulp, de tenuitvoerlegging van de Petersbergtaken en de tenuitvoerlegging van haar GBVB;
6. benadrukt dat de EU de middelen voor ruimtevaartonderzoek en –activiteiten tot een behoorlijk peil moet optrekken, zodat Europa kan beschikken over een kwalitatief hoogwaardige, onafhankelijke ruimtevaartcapaciteit voor haar huidige en toekomstige behoeften;
7. benadrukt derhalve het feit dat ruimtevaart een sleutelrol kan spelen bij de tenuitvoerlegging van het GBVB; verzoekt in dit verband de Raad en de Commissie om verdere opheldering te verschaffen over de implicaties van het duale gebruik (civiel-militair) van de integratie van het satellietcentrum van de WEU in de EU;
8. is van mening dat wanneer Europa een internationale sleutelrol wil spelen en op ruimtegebied zelf met zichtbare resultaten wil komen, het een bewust besluit moet nemen om zijn programma's voor de ontwikkeling van de ruimtevaart aan te passen aan de Europese behoeften en de positie van Europa op de internationale kaart;
9. beveelt aan het huidige ruimtevaartbeleid van de WEU en de conclusies van de desbetreffende VN-commissies in aanmerking te nemen bij het formuleren van het Europese ruimtevaartbeleid, en beveelt aan grondiger te onderzoeken hoe de EU het best kan samenwerken met het Europees Ruimtevaartagentschap in het licht van de huidige niet(EU)-institutionele, semi-private rol hiervan;
10. is ervan overtuigd dat de ruimtevaartsystemen van de EU deel zullen gaan uitmaken van haar "erfgoed" en dat de EU onafhankelijke rechten op toegang en operaties in de ruimte moet handhaven bij het normaal functioneren van ruimtevaartobjecten;
11. verzoekt de EU om met haar internationale partners de mogelijkheid te onderzoeken van het opstellen van een verdrag om de aanwezigheid van wapens in de kosmische ruimte te verbieden en de bescherming van de satellieten te garanderen. (Het probleem van de bescherming van de satellieten, de voor het vlot functioneren ervan noodzakelijke bescherming en het opstellen van een adequate internationale gedragscode is voor de EU van bijzonder belang.)